

GRAVEN BIJ KABELEN, LEIDINGEN EN BUIZEN

Graafwerkzaamheden kunnen kabels, leidingen en buizen in de grond beschadigen. Dit kan een gevaarlijke situatie opleveren voor de machinist, de grondwerker en de directe omgeving. In de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netwerken (WION), ook wel de Grondroedersregeling genoemd, zijn verplichte regels opgenomen om graafschade te voorkomen.

Wat is de gewenste situatie?

- Er ontstaan geen ongevallen of gezondheidsschade door het beschadigen van kabels, leidingen en buizen.

Maatregelen

- Pas voordat het werk begint de zes graafcoderegels toe (zie checklist dagelijkse praktijk).
- Stem de kennis en ervaring van medewerkers af op de gevaren op de werkplek.
- Werk met de juiste CE gemarkeerde machine, inclusief documentatie en gebruikshandleiding.

Checklist

DAGELIJKSE PRAKTIJK

- Werk volgens de 6 Graafcoderegels:
- Graaf alleen als er een Klic-melding is gedaan.
- Graaf alleen als de ligging van kabels en leidingen is gecontroleerd.
- Graaf alleen na een duidelijke instructie over de ligging van kabels en leidingen.
- Als de situatie niet helder is: vraag om nadere informatie bij de netbeheerder.
- Meld afwijkingen en beschadigingen aan de netbeheerder.
- Ken de gevaren en gevolgen van graafschade.

EN:

- Overig
- Staak het werk onmiddellijk als u een explosief vindt of een kabel of leiding beschadigd en meldt dit bij de leidinggevende.
- Staak het werk bij mogelijk verontreinigde grond. Dit kan zijn; verkleuring van de bodem, geur, olievaten, jerrycans, asbest, enz.
- Meld het direct bij de leidinggevende.

TOELICHTING OP DE MAATREGELEN

ORGANISATIE EN VOORBEREIDING

- Zorg dat de ZES graafcoderegels toegepast worden:
 - *Graaf alleen als er een Klic-melding is gedaan.*
 - *Graaf alleen als de ligging van kabels en leidingen is gecontroleerd.*
 - *Graaf alleen na een duidelijke instructie over de ligging van kabels en leidingen.*
 - *Als de situatie niet helder is: vraag om nadere informatie bij de netbeheerder.*
 - *Meld afwijkingen en beschadigingen aan de netbeheerder.*
 - *Ken de gevaren en gevolgen van graafschade.*
- Voldoe aan de verplichtingen voor de grondroerder (graver):
- Meldt voorgenomen graafwerkzaamheden bij het Kadaster (Klickmelding). De melding moet minimaal 2 en maximaal 20 werkdagen van te voren worden gedaan. Afhankelijk van het soort kabel of leiding kan de doorlooptijd langer dan 2 dagen zijn.
- Zorg dat de liggingsinformatie over kabels en leidingen op de graaflocatie aanwezig is.
- Maak proefsleuven en stel de werkelijke ligging van kabels en leidingen visueel vast.
- Meld een afwijkende ligging (meer dan 1 meter van de ligging op de tekening) bij het kadaster. Meldt ook netten die niet op de tekening staan.
- Raadpleeg eventueel: www.wetten.overheid.nl (zoek op Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netwerken).
- Zorg voor leiding- en kabeldetectieapparatuur.
- Zorg dat bij kabels en leidingen met gevaarlijke inhoud of grote waarde de volgende regels worden gevolgd:
 - De netbeheerder geeft aan dat het kabels of leidingen met gevaarlijke inhoud of grote waarde betreft.
 - De netbeheerder treft voorzorgsmaatregelen voordat er in de omgeving van dergelijke kabels of leidingen wordt gegraven.
 - De grondwerker begint pas met graven als de netbeheerder deze voorzorgsmaatregelen heeft getroffen.
 - De netbeheerder van een leiding met gevaarlijke inhoud of grote waarde wijst ter plekke de exacte ligging van deze leiding aan. Een gevaarlijke inhoud is bijvoorbeeld hoge druk gasleiding of nafta. Een grote waarde is bijvoorbeeld een kabel die de AEX-beurs verbindt met de buitenwereld.
 - De netbeheerder heeft drie werkdagen de tijd om voorzorgsmaatregelen uit te voeren nadat de grondwerker met hem contact heeft opgenomen. Daarom is het verstandig om tijdig te melden.
 - De grondwerker en de netbeheerder kijken samen naar een zo zorgvuldig mogelijke manier om te graven.
- Weet dat er een graafverbod geldt zolang er geen melding is gedaan bij het Kadaster en de liggingsinformatie nog niet is ontvangen (met uitzondering van calamiteiten).
- Meld schade aan een kabel of leiding door graafwerkzaamheden direct aan de desbetreffende netbeheerder.
- Zorg dat de medewerker op de hoogte is van aanwijzingen voor onverwacht aantreffen

van verontreinigde grond. Geef aan dat het direct aan de leidinggevende gemeld moet worden.

OPLEIDING EN INSTRUCTIE

- Zorg dat de grondwerkers en machinisten voldoende deskundig zijn en op de hoogte van de eisen die er aan graafwerkzaamheden worden gesteld.
- Geef de grondwerkers en machinisten een aantoonbare instructie.
- Bespreek de bijzonderheden en gevaren voor het werk begint.
- Bespreek ongevallen en bijna-ongevallen die in het bedrijf of in de sector hebben plaatsgevonden.

PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN

- Gebruik handschoenen, een helm en veiligheidsschoenen of veiligheidslaarzen.
- Draag signaalkleding bij het werken in de openbare ruimte.
- Als persoonlijke beschermingsmiddelen niet comfortabel zitten, verouderd of defect zijn: bespreek het met de leidinggevende.

WAT U VERDER NOG MOET WETEN

- Houd rekening met verkeer en derden in de omgeving. Raadpleeg [Veiligheid bij werken langs de weg](#).
- Machinisten en uitvoerders kunnen zich aansluiten bij de Graafcode. Hierin staan afspraken om met elkaar graafschade te voorkomen. Iedereen die zich bij de code aansluit, onderschrijft de coderegels, belooft ze na te leven en spreekt elkaar aan op het naleven ervan. Aansluiten kan via de campagne. www.graafschade-voorkomen.nl
- Bij het vinden van een explosief:
 - Staak het graafwerk onmiddellijk.
 - Meld de vondst bij de opdrachtgever.
 - Als dat niet kan: meld het aan de burgemeester of de politie. De burgemeester zal de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODDEF) in kennis stellen.
 - Zet het gebied af totdat de Explosieven Opruimingsdienst op de locatie is geweest. Zij zullen, samen met burgemeester en politie, bepalen welke maatregelen getroffen zullen worden.
 - Aan de inzet van de Explosieven Opruimingsdienst en politie zijn geen kosten

verbonden.

- Bij het vinden van mogelijk verontreinigde grond:
 - Staak het graven onmiddellijk
 - Meld het bij de opdrachtgever.

MEER INFORMATIE

- www.graafschade-voorkomen.nl
- www.kadaster.nl/klic
- Graafschade voorkomen aan kabels en leidingen

Voorkomen van schade door grondroeren: CROW 500